

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/181/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114216248
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114216248.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu BL Telecom collection, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ulici Šoltésovej č.14, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Soukeník-ŠtrPka, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ulici Šoltésovej č.14 proti žalovanému Z. V., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v A., na ulici B. č.X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom v Prešove, na Námestí Legionárov č.5, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ulici Sovietskych hrdinov č.163/66, o zaplatenie sumy 714,37 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 26.05.2016, č.k. 19C/124/2014-150 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka.

Vedľajšiemu účastníkovi sa n e p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom konanie o zaplatenie sumy 638,80 eur s príslušenstvom zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 75,57 eur s príslušným úrokom z omeškania. Náhradu trov konania žalovanému nepriznal. Žalobcu zaviazal na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 94,04 eur.

2. Výrok o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi odôvodnil tým, že žalobca čiastočným späťvzatím žaloby ohľadne nároku na zaplatenie sumy 638,80 eur týkajúcej sa zmluvnej pokuty zaviniel zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vzniknuté v súvislosti s uplatneným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty.

3. Proti tomuto rozhodnutiu, a to konkrétne proti výroku o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka zrušiť. Ako dôvod uviedol, že podľa ustanovenia § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Predpokladom priznania trov právneho zastúpenia niektorej zo strán sporu ako aj intervenientovi je v prvom rade účelnosť takto vynaložených trov. Rovnaké pravidlo sa uplatňovalo v súvislosti s posúdením oprávnenosti trov konania aj za účinnosti pôvodného procesného predpisu. V súvislosti so samotnou účelnosťou trov právneho zastúpenia je potrebné uviesť, že táto účelnosť je a bola problematická už dlhodobo a to najmä z dôvodu, že vedľajší účastník v rámci svojej účasti v konaní nikdy spravidla nepoukáže na žiadnu skutočnosť, na ktorú by nemali povinnosť prihliadať z úradnej povinnosti súdy. Z uvedeného dôvodu do konania neprináša žiaden prínos, ktorý by zodpovedal jeho postaveniu a odbornej spôsobilosti, ktorú by mal mať. Podľa ustanovenia § 5b zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči

spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania, alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Z uvedeného je teda zrejme, že právna pomoc slabšej strane bola delegovaná priamo na konajúci súd, ktorý je povinný nárok vyhodnotiť v rozsahu neprijateľnej zmluvnej podmienky, ako aj premlčania a tak ďalej. Právnej ochrany sa tak dostáva spotrebiteľovi automaticky zo zákona zo strany súdu. Pokiaľ sa v konaní okrem účastníkov nachádza aj intervenient, jeho hodnota v konaní je bezvýznamná. Intervenient žiadnym spôsobom nie je schopný ovplyvniť priebeh konania alebo zabezpečiť iný výsledok, ku ktorému by nedospel sám súd. Jeho prítomnosť v konaní je nepochybne motivovaná len prospechom v podobe trov konania na úkor účastníkov konania. Tieto úkony sú jednoznačne nadbytočné a teda neúčelné a nie je možné ich priznať. Právo na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi vznikne len v tom prípade, ak vzniklo účastníkovi konania, ktorého vedľajší účastník v konaní podporuje. Len v tom rozsahu má vedľajší účastník právo na náhradu trov konania v rovnakom rozsahu ako účastník konania. Je teda zrejme, že ak súd v pôvodnom rozhodnutí rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov nepriznáva, nie je ju možné ani dodatočne priznať vedľajšiemu účastníkovi. Úkony právneho zastúpenia neboli v konaní vynaložené účelne a taktiež neboli nevyhnutné na bránenie práva slabšej strany, ktorou je žalovaný.

4. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal uznesenie v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

5. Novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z. z., bola s účinnosťou od 15. 10. 2008 zavedená druhá skupina subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. Nové ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. však práve v prípade právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľa, nevyžaduje preukazovanie právneho záujmu na výsledku sporu. Cieľom navrhovanej úpravy je, vychádzajúc z dôvodovej správy, rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov, ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu vstupovať do konania ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku sporu. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a pod..

6. Smernica Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nestanovuje, že združenia na ochranu spotrebiteľov musia mať právo vstupovať do sporov o individuálnych záujmoch spotrebiteľov ako vedľajší účastníci. Článok 7 ods. 2 tejto smernice priznáva týmto združeniam procesné práva, pokiaľ ide o ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Smernica teda nič nehovorí o prípadnej účasti združení na ochranu spotrebiteľov v individuálnych sporoch. Toto mlčanie sa ale v žiadnom prípade nedá chápať ako zákaz takejto účasti. Z článku 8 Smernice Rady č. 93/13/EHS vyplýva, že členské štáty môžu zaviesť opatrenia, ktoré sú priaznivejšie pre spotrebiteľa ako tie, ktoré sú stanovené v smernici. Takýmto opatrením môže byť aj pripustenie vedľajšieho účastníctva v konaní. Občiansky súdny poriadok účinný do 31. 12. 2014 v ust. § 93 a ani v iných ustanoveniach neupravoval, aby podmienkou pre vstup vedľajšieho účastníka do konania mal byť výslovný súhlas účastníka, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať.

7. Vedľajší účastník v súlade s ustanovením § 93 ods. 3 O.s.p v znení účinnom do 31.12.2014 do konania mohol vstúpiť z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. Možnosť vstupu do konania bola obmedzená len dobou trvania konania. K vstupu vedľajšieho účastníka do konania tak mohlo dôjsť kedykoľvek od momentu jeho začatia až do doby, kedy sa konanie skončilo. Začiatok konania bol daný dňom, keď došiel súdu návrh na jeho začatie alebo keď bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu (§ 82 ods. 1 O.s.p v znení účinnom do 30.06.2016).

8. Ak Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31. 12. 2014 v prípade vedľajšieho účastníka ako združenia na ochranu spotrebiteľa nevyžadoval preukazovanie právneho záujmu na výsledku sporu a jeho vstup do konania nepodmieňoval výslovným súhlasom zo strany žalovaného, bolo pripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania vhodným prostriedkom pre dosiahnutie toho, aby žalovaný ako spotrebiteľ mohol účinnejšie brániť svoje práva vyplývajúce z uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy.

9. Na právnu úpravu vyplývajúcu z ust. § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom od 01. 01. 2015 prihladať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 01. 01. 2015, teda v dobe, keď v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania.

10. Zákon č. 353/2014 Z. z. účinný od 01. 01. 2015 neobsahuje vlastné prechodné ustanovenia, a preto je potrebné jeho účinky vykladať v súlade s princípom zákazu pravej retroaktivity. Ak nie je v prechodných ustanoveniach výslovne uvedené inak, je pri strete starej a novej úpravy nutné vychádzať zo všeobecne platnej zásady nepravej retroaktivity procesných noriem, teda aplikácie nových procesných noriem pre skôr začaté konania. V takom prípade sa v konaní pokračuje podľa neskoršieho zákona s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených skôr zostávajú v platnosti. Čo sa týka nepravej retroaktivity v procesnom práve a názorov v odbornej literatúre na ňu z povahy procesného práva vyplýva, že nové procesné právo má pôsobiť odo dňa nadobudnutia účinnosti nového zákona, a to aj pre konania zahájené pred jeho účinnosťou. Účinky procesných úkonov súdu a účastníkov, ktoré s nimi spájala či nespájala skoršia úprava však zostávajú zachované. Oznamenie o vstupe predstavuje procesný úkon vedľajšieho účastníka, ktorým oznamuje svoj vstup do konania, a preto na takýto procesný úkon vedľajšieho účastníka sa musí vzťahovať právna úprava obsiahnutá v ust. § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014.

11. Vo veci sa nedá stotožniť s argumentáciou o nemožnosti priznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu ich neúčelnosti a taktiež preto lebo trovy neboli nevyhnutné na bránenie práva slabšej strany, ktorou je žalovaný.

12. Vedľajší účastník mal v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, čo je zrejmé z ustanovenia § 93 ods. 4 O. s. p. v znení účinnom do 30.06.2016. Vstupom do konania mu vznikali i práva a povinnosti súvisiace s náhradou trov konania upravenou v ustanovení § 142 a nasl. O. s. p. v znení účinnom do 30.06.2016. To znamená, že v prípade úspechu v spore mu mohla byť priznaná náhrada trov konania a v prípade neúspechu mohol byť zase zaviazaný na náhradu trov konania.

13. V prejednávanej veci bol to žalobca, ktorý vzal späť svoju žalobu v časti týkajúcej sa zmluvnej pokuty. Preto pri rozhodovaní o trovách konania sa muselo vychádzať z ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p., podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť je povinný uhradiť jeho trovy. S prihliadnutím na dôvod zastavenia konania ohľadne zmluvnej pokuty, žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane žalovaného, ktorý zastavenie konania v tejto časti nezavinil, trovy konania.

14. Občiansky súdny poriadok účinný do 30.06.2016 v ustanovení § 24 a nasl. umožňoval každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom mohol byť aj advokát. Tento právny predpis vo svojich ustanoveniach pritom nevyklučoval, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Náklady s tým spojené boli vždy potrebné. Vyššie uvedené sa v plnej miere sťahovalo tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Právo každého na právnu pomoc v konaní pred súdom je pritom základným ústavným právom upraveným v článku 47 Ústavy Slovenskej republiky. Právnu pomoc advokáti poskytujú za odmenu, a preto je na mieste, aby v prípade, ak vzniknú zákonné predpoklady pre priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, táto náhrada trov konania vedľajšiemu účastníkovi aj priznaná bola. V opačnom prípade by ústavné právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc pôsobilo odradzujúco, nakoľko všetky trovy s tým spojené by musel znášať zo svojich prostriedkov.

15. Ani ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ukladajúce orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy povinnosť aj bez návrhu poskytnúť ochranu spotrebiteľovi nevyklučovalo účasť vedľajšieho účastníka v konaní. Aj po nadobudnutí účinnosti tohto ustanovenia Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30.06.2016 i naďalej počítal s možnosťou účasť zdužením ako vedľajších účastníkov pri ochrane spotrebiteľov, to znamená, že samotný zákonodarca nepovažoval takéto účastníctvo v konaní za zbytočné a nepotrebné.

16. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozhodnutie vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka ako vecne správne potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, nakoľko vedľajšiemu účastníkovi, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, v súvislosti s týmto štádiom konania žiadne trovy nevznikli.

18. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).